

BLAGINJA NI KRIVA

Sovjetski tisk te dni ostro kritizira odstopanje z uradne linije v Beli Rusiji in obtožuje tamkajšnje partijske funkcionarje raznih političnih grehov, med drugim tudi tega, da so »preveč pasivno sprejemali konzumistični fetišizem in mit blaginje«.

Tudi na Zahodu lahko beremo v tisku ali slišimo iz ust raznih uglednih ljudi napade na takoimenovano potrošništvo, ki da je krivo vsakovrstnih negativnih pojavov, od inflacije do brezbriznosti za moralne in verske vrednote. Po drugi strani je res, da se ljudje spomnijo vere in začenejo spet moliti samo, kadar so v stiski ali na smrtni postelji. Toda če bi kdo izvajal iz tega zaključek, da je blaginja, ki poraja potrošništvo, škodljiva za človekovo politično zavednost in za njegovo vernost in moralnost, bi se vendarle hudo zmotil.

Prvič je v takem obsojanju potrošništva in blaginje velika hinavščina, kajti obsojajo ju taki, ki že uživajo vso mogočo materialno blaginjo, pa naj gre za oblastnike v Kremlju ali za tiste verske in laične predstavnike na Zahodu, ki grmijo proti njima. Kdor je lačen, ne obsoja sitosti, in kdor živi v stiski, ne obsoja blaginje, razen morda iz zavisti.

Drugič ni nikjer rečeno, da je lahko človek veren in moralen samo v družbi brez blaginje. Izkušnje dokazujejo ravno obratno: da je revščina kotišče vseh mogočih hudodelstev, ker drži ljudi v zaostalosti in nevednosti ter jih spravlja v obup. Revščina jim največkrat zapira vsakršen izhod iz nevzdržnih situacij, zato se skušajo rešiti iz njih bodisi z ubojem bodisi s samomorom ali z ropom, ki naj bi jim preskrbel sredstva za drugačno življenje.

Seveda pa to ne pomeni, da blaginja avtomatično napravi ljudi boljše. Nikakor ne. Toda daje jim možnost, da lahko postanejo boljši, če hočejo. Ni nujno, da se spomni človek na Boga samo v stiski, kadar nujno zahteva od njega pomoč, morda edino, kar mu še preostane, drugače pa pozablja nanj. Iskal naj bi ga sam od sebe, zaradi svojih notranjih potreb, iz hrepenenja po njem, iz ljubezni do njega. In prav tako ni nujno, da mora ostati človek moralen, to je, da si ne privoščijo vseh tistih grehov, ki jim omogoča blaginja, samo zato, ker si tega ne more privoščiti. Moralni naj bi ostal iz lastne volje, iz hotenja po dobrem.

Blaginja, ki osvobaja ljudi iz revščine, iz gospodarskega izkoriščanja in s tem iz odvisnosti od drugih ter odpravlja potrebo po hudodelstvih kot edini možnosti za rešitev iz stiske, je v resnici najbolj primerno oko-
(dalje na 3. strani)

KOROŠKI SLOVENC SO REKLI: NE!

V nedeljo je bil v Glasbenem domu v Celovcu protestni shod proti naklepu avstrijskih strank in vlade za novo »preštevaje« koroških Slovencev, z namenom, da bi jih ustražovali in čimbolj zmanjšali število krajev, kjer je slovenska zavest še tolikšna, da nanese dovolj odstotkov, da bi prišli v poštev za kakšno (hipotetično) obliko dvojezičnosti v smislu 7. člena državne pogodbe. Dvorana je bila nabito polna, zbralo se je okrog 700 predstavnikov zavednega slovenskega ljudstva na Koroškem, ki so odločno sprejeli dva sklepa: ne »preštevaju« in odklonitev sodelovanja v takoimenovanem kontaktnem odboru, ki ga je ustanovila vlada za posvetovanja o koroškem problemu in v katerem so bili doslej zastopani tudi Slovenci. Vlada kanclerja Kreiskega pa je že dokazala, da ne jemlje resno tega odbora in da hodi mimo njega, kar je dokazala tudi s tem, da je nedavno sklicala na posvet samo glavne koroške deželne predstavnike in zastopnike treh glavnih strank, brez Slovencev.

Protestni shod sta sklicala Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, predstavnika obeh glavnih struj med koroškimi Slovenci. Nanj so prišli predvsem občinski odborniki in krajevni zaupniki vseh narodnih organizacij koroških Slovencev ter seveda kulturni predstavniki. Poleg starejših je bilo videti tudi mnogo mladih obrazov, kar je še posebej razveseljivo. Na shodu je vladalo odločno in bojvito razpoloženje, čisto drugačno od nekdanje cagavosti slovenske politike na Koroškem. Danes koroški Slovenci vedo, kaj hočejo; hočejo enakopravnost, hočejo, da se jih spoštuje in upošteva kot narodnostno skupnost, predvsem ko gre za odločitve, ki bistveno zadevajo tudi nje. Nočejo se več dati vleči za nos, odrivati in obrekovati od

vsakega pisuna, ki se proglasa za etnografskega, zgodovinskega ali političnega strokovnjaka. Z vsem poudarkom zahtevajo takojšnjo izpolnitev 7. člena državne pogodbe, ki jim jamči manjšinske pravice.

Namen avstrijskih strank in vlade, ki poslušajo prišepetavanje »Heimatdiensta« in novonacistov, pa je ravno ta, čimbolj zavleči izpolnitev obveznosti po 7. členu pogodbe da bi se medtem število koroških Slovencev zaradi potujčevanja še kar najbolj zmanjšalo. Grobokop slovenskega ljudstva na Koroškem je predvsem osnovna šola, iz katere je slovenščina skoro že popolnoma izrinjena in v kateri morajo trpeti slovenski otroci marsikje ponižanja zaradi jezika, ki ga govorijo doma. To vzbuja v njih nepopravljive komplekse. Temu mora biti napravljen enkrat za vselej — in kmalu! — odločen konec.

Avstrijska zvezna in koroška deželna vlada bi se bili morali iz zgodovine že nečesa naučiti — spoznati bi bili morali, da je nevarno provocirati slovenski narod. Naš narod, tako na Koroškem kot drugje, je miroljuben, delaven, trezen. Le počasi reagira na provokacije. Toda ko je dovolj, tedaj ga nihče ne ustavi. Sedanji avstrijski oblastniki morda ne slutijo, kaj si pripravljajo s svojimi neprestanimi provokacijami, čeprav bi jim morala to povedati že sama zdrava pamet. Boljše bi bilo — v njihovem lastnem interesu oziroma v interesu Avstrije — da bi se tega pravočasno zavedli. Prebrali naj bi si zgodovino odpora slovenskega ljudstva na Primorskem proti fašizmu in njegovim metodam ter zgodovino slovenske Rezistence med drugo svetovno vojno. Sicer pa jo je verjetno kdo občutil na lastni koži. Tudi takih se namreč ne manjka v današnjih avstrijskih vrhovih.

Bo sestavil vlado Fanfani?

Vladna kriza seveda še traja, saj ni nihče pričakoval, da bo hitro rešena. Vendar se ta trenutek zdi, da je zagata manjša, kot se je mislilo, ker so se štiri stranke dosedanje koalicije že dale razumeti, da so pripravljene za pogajanja za novo levo-sredinsko večino, ki pa bi morala biti — o tem se vsi strinjajo — drugačna kot dosedanja. V njej bi bil potreben nov duh, ali kot pravijo nekateri, vrniti bi se morala k svojemu prvotnemu duhu, k namenom prvotne leve sredine in začetka šestdesetih let. Tedaj je bila pol-

na lepih načrtov za reforme in socialni napredek ter za gospodarski razmah, brez katerega je tudi socialni in civilizacijski napredek nemogoč.

Prvo levo-sredinsko vlado je sestavil Fanfani, ki je bil svoj čas eden izmed glavnih pobudnikov za reforme na krščansko-demokratski strani. O čemer je napisal tudi knjigo. Slučaj je nanesel, da je Fanfani danes politični tajnik svoje stranke in da ima kot tak odločilen vpliv na razvoj in razplet vlade
(nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

NEDELJA, 13. oktobra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Donizetti: Kvartet št. 7 v f. molu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »V družini«. II. del. Napisal H. Malot. Režija: Lojzka Jambor. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Orkester proti orkestru. 16.00 Nedeljski koncert. 16.30 Šport in glasba. 17.30 »Strahovi«. Drama, napisal H. Ibsen, prevedel Janko Moder. Stalno slovensko gledališče v Trstu. Režija: Adrijan Rustja. 19.15 Znani motivi. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Pesmi za vse okuse.

PONEDELJEK, 14. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Baročni orkester. 18.55 Sergio Mendes & Brasil '66. 19.10 Glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. Klarinetist Igor Karlin, pianist Aci Bertonec. Dane Škerl: Sonatina; Albin Weinert: Tri skladbe; Darijan Božič: ABA 72 - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba v noč.

TOREK, 15. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.45 Revija orkestru. 19.10 Ksaver Medić v spominih sobrata Jakoba Sokliča (Martin Jevnikar). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Beethoven: Fidelio, opera. 22.30 Nežno in tiho.

SRÉDA, 16. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Violinist Uto Ughi, pianist Tullio Macoggi. J. Brahms: Sonata v g. duru. 19.00 Priljubljeni pevci popevk. 19.10 Družinski obzornik (Ivan Theuerschuh). 19.30 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Gabriel Chmura. 21.55 Pesmi brez besed.

ČETRTEK, 17. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Skladatelji in njihove korespondence (Ada Markon). 19.10 Italijansko gledališče v Ljubljani (Andrej Bratuž). 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki« (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.35 »Amaryllis«. Radijska drama. Napisala Solveig von Schoultz. Prevod: F. Jeza. P.O. Režija: J. Peterlin. »Premio Italia 1973«. 21.35 Baročna glasba brazilskih avtorjev. 21.50 Oddih ob glasbi.

PETEK, 18. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Luciano Berio: Eimfonija za 8 glasov in orkester. 18.55 Motivi iz filma »Cabaret«. 19.10 Alojz Rebula: »Pogled na Helešponto«. 19.25 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Kurt Thomas. 21.55 V plesnem koraku.

SOBOTA, 19. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. Trio d'ance di Trieste, oboist Luciano Glavina, fagotist Gilberto Grassi, klarinetist Renato Fucini. Fabio Vidali: Honn ysoit qui mal y pense, suite. 18.40 Glasbena zlepljenka. 19.10 »Anton Mahnič« (Martin Jevnikar). 19.20 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odkočen dek« (Adrijan Rustia). 21.20 Orkester in zbor R. Conniffa. 21.30 Vaše popevke. 22.30 15 minut z Jacquesom Brelom.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodi št. v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Bo sestavil vlado Fanfani?

(Nadaljevanje s 1. strani)

dne krize. Zato ni čudno, da so se pojavili — in ne samo v okviru krščansko-demokratske stranke — predlogi in zahteve, naj bi Fanfani, kot človek idej in poln energije, sestavil novo vlado, tembolj ker uživa kot pobudnik leve sredine ugled tudi pri socialistih. Če jih lahko kdo pridobi za zopetno sodelovanje v levo-sredinski koaliciji, je to ravno Fanfani.

Drugi dejavnik, ki olajšuje potek vladne krize, je to, da vse štiri stranke dosedanje leve sredine odklanjajo predčasne volitve — dejansko tudi socialni demokrati ali vsaj močna in avtoritativna struja pri njih, ki jo vodi bivši predsednik republike Saragat. Po njihovem mnenju bi lahko predčasne volitve še bolj zapletle politični položaj, ker bi lahko okrepile desnico in komuniste. Obojim gre v današnjem položaju žito v klasje. Tako je na dlani, da je za štiri demokratične stranke dosedanje vladne večine najboljše, da obnovijo levo sredino, ji dajo večji zagon, enotnost in odločnost pri reševanju političnih, gospodarskih in socialnih problemov v

državi in gredo na volitve takrat, ko bodo dosegli že kake dobre uspehe in ko se demokraciji ne bo treba bati navala totalitarnih strank. Te imajo danes sicer polna usta ostrih kritik na račun demokracije, a malo izvirnih idej in receptov, kako izveči Italijo iz njenih gospodarskih in socialnih težav. Edini recept, na katerega se zanašajo, je trda roka.

Italijanska demokracija ima tako še priložnost, da dokaže, da je demokratični pluralistični sistem ne le največje jamstvo za svobodo državljanov, ampak tudi najbolj učinkovit pri reševanju problemov. Hudo bi bilo, če ne bi izkoristila te priložnosti. To bi dalo totalitarnim opozicionalnim skupinam nov pogum in nove argumente proti demokraciji.

V Sloveniji se je rodilo v prvih šestih mesecih letos okrog 14.000 otrok, lani 29.020, l. 1972 28.713 in leta 1971 28.278.

V Sloveniji dela zdaj, po poročilu v ljubljanskem »Delu«, 14.000 delavcev z juga; večina jih je iz Hrvaške.

Mihec in Jakec se menita, da dlake in lasje vsem rasejo

— Znaš, Jakec, bol ke mislem, bol se mi zdi pametna tista tvoja ideja, de be se denu u politiko. Če prideš kam bol na vesoko, si gospud. Neč ti ni treba več mislet na stara leta, dobiš penzjon (jn ne prou majhen), vsi te rešpetirajo jn vse sorte. Kadar je ki kej, te zmiri povabejo in še veseli so, če prideš. Jn tam je zmiri tudi kej za jest al — koker uani pravejo — an rinfresco. Jn pole nikoli ne pozabejo zapisat u časnike, de si biu zraven. Tudi če nisi prou neč povedau jn si samo jeu. E ja, tu je nekej.

— A, si zastopu. Ma so tudi druge reči, ke ni glih tolko videt, ma ke tudi nekej pomenejo. Denmo reč, če be postou samo poslanc. Narprej be dobu fajn plačo. Tu je tisto ke znajo vsi. Ma pole be jemu ane bonitete, ke neznajo vsi. Tam jem dajejo tudi benzino zastonj. Zastopeš — človek se vozi okuli za dobrobit naroda jn je prou, de ti dajo še benzino. Jn vsi znamo, kej pomene tu, u današnjeh časeh dobivat benzino zastonj. Pole jemaš zastojn tudi telefon. Jn tu di tu je nekej, če premisleš, kolko košta telefon.

— Ja, ja. Ma sm slišou, de u parlamenti jemajo tudi brivca zastojn. De vsak ke je u parlamenti, lahko gre u brivnico, ke je nutre, jn ne plača neč. Jn de je tam devet brivcov, ke dela.

— Zastopeš, parlament je parlament jn tu je ku ana reprezentanca. Ne morejo bet tam vsi razkuštrani jn kosmati. Jn med dougimi sejami jn govorancami začnejo le-dem rast brade jn taku...

— Ne stoj mi pravet! Še meni, kadar poslušam kakšne govorance, prou čutem, kaku mi rase brada.

— Ben videš. Ma uani ne morejo bet tam kosmati. Kej be ledje rekli? Jn taku je prou, de jemajo brivca pr roki na državne stroške. Sej jem tudi brada rase glih med sejami.

— Ma u parlamenti je tudi nekej ženske ke so poslanke?

— Ja. Štiriindvajsti. Za taku malo se ni splačalo naredet an poseben salon za ženske. Kej češ, tudi tam morejo šparat. Jn taku dajejo ženskam poslankam nekšne bone. Uane grejo s temi boni u tisti salon ke čejo jn dajo tiste bone jn frizer pole inkasira u parlamenti. Jn uane se lahko strijo počesat, umit lasi, naredet rice jn vse tiste ženske reči.

— E, si znajo pomagat! Jn kolko košta tašen špas?

— Znaš, do zdej so jemele pravico špendat za frizerja vsaka po petindvajsti taužent na mesec. Ma ke draginja gre zmeram gor, so jem gladko zvišali na petjtrideset taužent. Ni naka dosti.

— Ni, ne! Jn kolko be zneslo tu vse skupje?

— E, malenkost. Če premisleš, de jeh je samo štiriindvajsti, de vsaka špenda samo petjtrideset taužent na mesec jn de leto jema samo dvanajst mescov, pride tu vse skupaj na leto samo deset meljonov jn osemdeset taužent.

— Ja, ja. Ma tu je špeža samo za bigodine tisteh štirindvajsti. Pej poslanci?

— Ja, poslancou je pej šeststušest. Ma uani hodejo k brivcam ke so vre nutre. Tiste brivce plača država. Jn jeh je, koker sm ti prej povedau, devet. Kašno plačo jemajo pej ne znam. Ma ne bo dosti.

— Pej senat? Kaku jemajo pej tam zrihtano! Ke narbrž tudi njem rase brada med govorancami!

— Od senata pej ne znam prou neč. Ma kadar bom kej zvedu, ti bom povedau.

KURDSKI NAROD

»Medtem ko mi drugi na Zahodu diskuteramo o svojih problemih za kavarniški mizami in čutimo mirno vest, če smo malo bolj sočutno spregovorili o problemu lakote v svetu in zavzeli stališče do kakšnega lokalnega spopada, za eno izmed velikih sil, ki se vmešavajo v spor, pa vsak dan umirajo ljudje, ne da bi to koga brigalo, v veliki neenaki vojni, ki je pravi rododom. V svojih domačih gorah mora neko ponosno ljudstvo brez miru bloditi sem in tja že šest dolgih let, mitraljirano na pašnikih in na stezah iz letal »MIG 21«, bombardirano v svojih vaseh iz »Iljušinov«, ki mečejo na hiše, v katerih spijo otroci, kot na tarče ameriške napalm-bombe in uničujejo zasilne bolnišnice. Zakaj tak bes proti tistemu ljudstvu? Kaj imajo vendar očitati tistemu mučeniku narodu? Samo to, da ni arabski. To je namreč kurdski narod, narod pastirjev, ki živi v Mali Aziji, v deželi svojih prednikov, na obsežnem ozemlju, kjer se stikajo Iran, Irak, Turčija, Sirija in sovjetska Armenija.«

Tako je zapisal list »La Voix d'Alsace-Lorraine« in sicer ne te dni, ampak že 15. oktobra 1967. Od takrat je minilo sedem let, a za kurdski narod še vedno velja, kar je bilo napisano tedaj, le da danes še bolj. Prav te dni prihajajo z Bližnjega vzhoda vesti o divjaškem bombardiranju kurdskih vasi in taborišč po iraških letalcih in o stotih sočih Kurdiv, ki so pribežali v Perzijo. Arabska vladavina v Iraku je sprožila novo preganjanje Kurdiv in začela novo ofenzivo proti kurdskim gverilcem. »Rusija in Amerika kar tekmujeta v dobavah orožja iraški vladi, da lahko počenja ta hudodelstva. A tudi Vatikan molči, čeprav je med preganjanji precej kristjanov in sicer 150 tisoč katoliških Kaldejcev in 50.000 Asircev nestorijanskega obreda. To pa zato, ker je po splošnem pojmovanju našega časa razizem obsojanja vreden samo, če ga uganjajo bedci. Če pa Arabci počenja pokole iz fanatičnega rasizma, to nikogar ne pretrese. Zahod si ohrani svojo mirno vest. Treba pa je tudi povedati, da je Irak petrolejska država in da velike sile neglede na to, kakšna je njihova ideologija, rade pomagajo pri še takšnih rodomorskih pokolih«, je ob isti priložnosti zapisal omenjeni list, eno izmed glasil evropskih manjšin. Kot rečeno, bi bil lahko napisal isto danes.

Kakšen narod so torej ti Kurdi? Po vsej verjetnosti so potomci slovitih Medijcev, o katerih govore naše zgodovinske knjige. Me-

dijci so bili bojevit narod iranskega pokolenja, torej Indoevropejci, sorodni Perzijcem. V osmem stoletju pred Kristusom so si jih podvrgli asirski kralji, leta 612 pred Kr. pa so sami ustanovili obsežno državo, katere kralj Kiaskar je vsilil svojo oblast Perzijcem, razdeljal Ninive in potolkel Asirce. Svojo neodvisnost pa so izgubili Medijci v bojih proti perzijskemu kralju Ciru, ki pa je bil tudi sam Medijec. Pozneje so se tudi ostanki Asircev rešili h Kurdom in danes sta oba naroda tesno združena in se čutita eno. Dolga stoletja sta živela pod turško

oblastjo, a v prvi svetovni vojni so se Kurdi in Asirci uprli Turkom in se borili na strani Angležev. Ti in Američani so jim obljubili lastno državo, a so po vojni snedli svojo besedo in pomagali Iračanom in Sircem, da so uničili zametek kurdske države. Tudi danes so vse tri velike sile, ki imajo besedo na Bližnjem in Srednjem vzhodu, Angleži, Američani in Rusi, složni v podpiranju Arabcev proti Kurdom in nočejo niti slišati o osvobodilnem boju kurdskega naroda. Ta uživa simpatije in spoštovanje le pri zatiranih evropskih narodih, katerim je vzgled trdoživnega narodnega odpora proti zatiravski in potujčevalni tuji oblasti.

Fe. M.

POTREBNE SO NOVE POTI

Nedavno se je pričela v Vatikanu četrta škofovska sinoda v precej negotovem ozračju. Nanjo so slabo vplivali sklepi prejšnje sinode, ki so povsem razočarali, neprijetno pa je tudi vplival incident med svetim sedežem in nekim milanskim dnevnikom, ki je objavil nekaj misli o papežu izpod peresa znanega režiserja Pierpaola Pasolinija. Ta je pripisal papežu veliko malodušnost in nezaupanje v pozitiven razvoj katoliške Cerkve. V vatikanskih krogih so takoj ostro odgovorili in v svojem napadu na Pasolinija tudi prestopili meje kulturne polemike. Četudi namreč sedanjí papež ne dvomi ali ne obupuje nad sedanjo Cerkvijo, mora vseka-

kor občutiti in zaznati vse napetosti in probleme, ki se postavljajo v njeni notranjosti. In morda je prav atavični strah vatikanskih krogov pred vsemi novimi predlogi in drugačnimi pastoralnimi oprijemi še najbolj mučno vplival na začetek sedanjega sinodalnega zasedanja. Preveč omejene teme razgovorov in premalo odmerjenega časa za posamezne posege sta že pred začetkom kazala na skrito željo, da bi ne prišlo do ostrejših konfrontacij in do nasprotnih stališč. Brez tega pa bi tudi to četrto zasedanje zvodenelo in bi postalo povsem nepotrebno.

Toda po prvih dneh s presplošnimi in negotovimi posegi, so prišli na vrsto razni referati škofov iz Azije in Afrike, ki so iz svojih dežel prinesli pristne potrebe tamkajšnjih vernikov. Zavzeli so se, da bi se morala Cerkve še veliko bolj odpreti potrebam današnjega sveta in predvsem postati bolj pozorna na potrebe in pričevanje njenih laikov. Škof Pironio iz latinske Amerike, ki je tudi v vodstvu sinode, je predlagal naj se v Cerkvi veliko bolj upošteva in tudi omenja zaščita človečanskih pravic in socialne pravičnosti, medtem ko se je Bernardin iz ZDA zavzel za odločno preosnovo cerkvenih struktur, ki danes ne odgovarjajo potrebam časa, ampak le zavirajo neko demokratizacijo Vatikana. Škof iz Jamajke je zelo neposredno spet postavil v diskusijo zastarelo in preživelo vlogo duhovniškega celibata. Želeli z bilito, da se bo razgovor sinodalnih očetov razvijal dalje po tej poti in se dotaknil na tak pošten in odkrit način vseh problemov, ki so neposredno povezani z evangelizacijo v svetu, to je namreč tema četrte škofovske sinode. Kristjani si namreč vedno bolj želimo, da bi odgovorni cerkveni krogi pravilno prisluhnili tem glasovom iz krščanskega sveta in skušali svoje prihodnje delo naravnati po željah svoje baze, ne pa, kot se to žal prevečkrat dogaja, skušati zatreti razne nove zamisli in s tem zaustaviti proces demokratizacije, ki ga je tako odločno pred desetimi leti začel Vatikanski koncil.

Ob koncu tega četrtega škofovskega zasedanja konec oktobra bi radi zapisali, da so zaključni dokumenti prinesli nekaj novega ne samo za boljši razvoj znotraj cerkvenih struktur, ampak za vse tiste ljudi »dobre volje«, ki se zavedajo, da se bo človeštvo lahko spremenilo in da bo postavilo pogoje za bolj človeško življenje na svetu le s skupnimi napori vseh ljudi.

i. t.

SOCIALISTI ŽELIJO OBNOVITEV LEVO-SREDINSKE KOALICIJE V FURLANIJU-JULJSKI KRAJINI

Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je bil seznanjen z odstopom odbora levosredinske koalicije, kateremu je od lanskega septembra predsedoval dr. Comelli.

Na zadnjem zasedanju deželnega sveta, ki je imel na dnevnem redu samo odstop odbora, je v imenu socialistične stranke, ki je s svojimi stališči dala pobudo za krizo, govoril svetovalec Arnaldo Pittoni, ki je izrazil željo po obnovitvi koalicije leve sredine, formule, ki je omogočila učinkovito upravljanje dežele od leta 1966 brez prekinitve. Poudaril je nato, da hoče pobuda njegove stranke doseči preveritev odnosov med krščanskimi demokrati, socialisti, socialdemokrati in republikanci. Pogajanja so že v teku.

BLAGINJA NI KRIVA

(nadaljevanje s 1. strani)

lje, ki omogoča ljudem, da lahko razvijejo vse svoje dobre lastnosti in talente da se ne vdajo slabim nagonom. Samo v blaginji lahko človek razvije svojo osebnost in res pokaže, kaj zmore.

Nevarnost je samo v tem, da postane blaginja sama sebi namen; da začno ljudje pozabljati, da obstajajo še večje in višje dobrine kakor so debela plačilna kuverta in bogato obložene trgovine. Tudi v potrošniški mrzlici ne bi smeli pozabljati na te vrednote, pa tudi ne na tiste ljudi in narode, ki še niso deležni blaginje. Ne smeli bi otopeti za

človeško vzajemnost in se predati občutku sitosti ter otopeti za žive probleme današnjega življenja. To velja predvsem za probleme demokratične svobode, bodisi za posameznike kot za cele narode, posebno še tiste, ki jim je morda poleg narodne in demokratske svobode odvzeta tudi možnost, da si ustvarijo s svojim delom primerno blaginjo. Velika krivda mnogih današnjih demokratičnih sistemov in strank je prav v tem, da postavljajo za ideal blaginjo samo, pozabljajo pa na višje vrednote in blaginje ne pojmujejo samo kot pogoj za dosego teh višjih ciljev.

Pred novo aktivnostjo Slovenskega kulturnega kluba

Z novim šolskim letom se začena tudi nova dejavnost Slovenskega kulturnega kluba iz ulice Donizetti 3 v Trstu (ki, po pravici povedano, tudi v počitnicah ni povsem počivala, saj je klub priredil septembra dobro obiskane študijske dneve o marksizmu v Dragi).

Želeti je, da bi klub v letošnji sezoni svojega delovanja posvetil več pozornosti tudi konkretnim problemom. Zanimati se za ideološke probleme je gotovo pravilno, vendar pa se dogaja, da se taki ideološki široko razgledani ljudje pogosto v življenju kar »razblinijo« od same širine, ker se ne znajdejo pred konkretnimi problemi. To se je zgodilo npr. mnogim slovenskim izobražencem med zadnjo vojno. Pred vojno so šli skozi vsakovrstne tečaje za ideološko vzgojo, pa se potem zaradi pretiranega »idealiziranja« problemov niso znašli na konkretnem terenu, kjer so preprosti ljudje, ki jih ni zmedel gozd ideologij, takoj vedeli, koliko ura bije in kje je treba zagrabit.

Teorija ima vrednost, če se opira na prakso in če se v njej preizkuša. Naj bi to upoštevali tudi mladi člani Slovenskega kulturnega kluba in naj bi se začeli vključevati v prakso. Problemov, kjer bi lahko poprijeli, je veliko, gre le za izbiro: od pomoči pri reševanju ekoloških problemov, npr. pri snajenju raznih koščkov naše zemlje, kar bi lahko bi bilo povezano z izletom in taborenjem, do socioloških raziskav, obiskov pri zane-marjenih mladih ljudeh, katere bi bilo treba povabiti v skupnost, do raznih socioloških ugotavljanj, npr. pri zapisovanju dragocene- ga etnografskega materiala, s čimer bi ga pomagali reševati v tem času hitrega uničevanja take kulturne dediščine. Prijatelj

—o—

EX-TEMPORE KROŽKA KASTA V ŠEMPOLAJU

Opozarjamo na peto slikarsko tekmovanje krožka KASTA, ki bo v nedeljo 13. t.m. v Šempolaju, začetek ob 7.30, zaključek ob 13.30, odprto za vse slikarje iz naše dežele. Tekmovalci bodo razdeljeni v tri skupine: profesionalci, samouki in otroci. Vsak slikar lahko izroči v žigosa-nje največ dve platni, izročil pa bo eno samo sliko, ki mora biti brez podpisa, okvira in pre-poznavnih znakov, in sicer do 14. ure. Nagra-jena dela bodo razstavljena v Tržaški knjigarni od 19. do 31. t.m.

ZAČETEK SEZONE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Stalno slovensko gledališče v Trstu je začelo snovi, v sredo, svojo novo sezono s Can-karjevo komedijo »Za narodov blagor« v re-žiji Maria Uršiča in s scenarijo Demetrija Ceja. Predstava je bila v slogu ljudskega gledališča in v stiliziranem simbolnem klju-ču, posodobljenem tudi v kostumih. Nocoj je predstava v Gorici za goste kulturnih sre-čanj Alpe - Adria.

Mednarodni denarni sklad, petrolej in posojila Italiji

V preteklem tednu je prišlo do dveh po-zitivnih dogodkov v gospodarskih odnosih med zahodnimi državami. V Luksemburgu so devetere članice Evropske gospodarske skupnosti sklenile načelni sporazum, po ka-terem je tudi Zahodna Nemčija privolila v povišanje cen kmetijskih pridelkov za 5 od-stotkov. V Washingtonu pa so imele po-svete petere velike industrijske države Za-hoda (Amerika, Nemčija, Japonska, Anglija in Francija) ter so razpravljale o petrolejski krizi in splošnem svetovnem gospodarskem položaju. Strinjale so se, da je treba ustvari-ti enotno fronto držav uvoznic petroleja proti izsiljevanju petrolejskih držav. Ame-riški zunanji minister Kissinger, ki je dal pobudo za omenjeno zasedanje, je predla-gal, naj bi za 15 odstotkov znižali uvoz pe-troleja iz arabskih držav.

Mednarodni denarni sklad, ki te dni za-seda v Washingtonu, je razpravljaj tudi o petrolejski krizi, ker je štirikrat višja cena petroleja v zadnjem letu močno povečala primanjkljaje v plačilnih bilancah držav u-voznic. Najbolj so prizadete seveda zaostale dežele.

Sam predsednik Svetovne banke McNa-mara je opozoril, kako je gospodarska kriza v svetu poslabšala položaj revnih dežel. Sve-tovna inflacija, izredna podražitev petrole-ja, slabe letine ter zmanjšanje tujih podpor ustvarjajo nevarnost, da sto tisoči ljudi u-mrejo od lakote. Razvite države se bodo mo-rale sprijazniti z znižanjem lastne življenj-ske ravni, da preprečijo nevarnost hude la-kote v revnih deželah. Letno finančno po-moč revnim državam je treba do leta 1980 povečati od 3 do 4 milijarde dolarjev. Poso- (Dalje na 8. strani)

DSI V TRSTU ZAČENJA SVOJO SEZONO

Kakor v preteklosti, tako bo imelo tudi letos Društvo slovenskih izobražencev v svo-ji dvorani v ulici Donizetti 3 svoje kulturne večere. Za zdaj je določen program za letoš-nje leto, ki bo obsegal vprašanja od literatu-re do šole in naše zemlje, pa vprašanje Cer-kve in vsega, kar je z njo v zvezi.

Prvotno je bil najavljen za prvi večer, ki bo v ponedeljek, 14. t.m. prof. Edvard Koc-bek iz Ljubljane, ki slavi svojo 70-letnico življenja. Zaradi bolezni pa smo morali nje-gov večer odložiti za en teden in bo tako prišel 21. oktobra.

Na prvem večeru, 14. oktobra bomo pre-dvajali film o pisatelju Borisu Pahorju, ki ga je posnel Marjan Jevnikar. Upamo, da bo prišel tudi pisatelj Pahor in bo odgovarjal ob izidu svoje zadnje knjige na vprašanja, ki jih bodo lahko udeleženci zastavljali. Prav tako bo ta večer navzoča tudi Irena Žerjal, ki je prav tako pred kratkim izdala svojo knjigo poezij.

Zamenjana sta torej samo prva dva ve-čera.

Začetek predavanj je vedno ob 20.15. Po-sebej opozarjamo, da je v prostorih društva odprta tudi razstava slikarja Kocmana.

Starši pozor! Nova slovenska šola

Konec septembra je šolsko skrbništvo sporočilo ravnatelju učiteljskega v Trstu, da lahko ustanovi triletno učiteljsko šolo, to se pravi šolo za otroške vrtarice.

S tem je bil opravljen korak naprej k izpopolnitvi slovenskega šolstva. Kljub veli-kemu številu otroških vrtcev, ki delujejo na Tržaškem, ni bilo šole, ki bi usposabljala osebe za te vrtce. Tega oseba danes pri-manjkuje.

Žal, da je novica prišla zelo kasno, ko so bila že vsa vpisovanja na druge šole zaklju-

čena. Zato mnogi starši niso vedeli za to možnost, kar povzroča nekoliko težav pri odprtju prvega razreda. Kot smo pa zvedeli na pristojnih mestih, je mnogo dijakinj, ki so končale enotno srednjo šolo, ostalo doma. To pomeni da se niso vpisale na nobeno od obstoječih slovenskih višjih šol. Te bi lahko morda sedaj izkoristile priložnost ter se vpi-sale na to šolo, ki traja le tri leta in daje ob zaključku spričevalo, ki omogoča dostop do kvalificirane zaposlitve kot v vrtcih in v bolnišnicah.

Predvidoma bi se šola morala odpreti v prihodnjih tednih, ko bo dovolj vpisanih di-jakinj. Zato naj se zainteresirani takoj vpi-sejo v tajništvo učiteljskega, v ulici Caravag-gio 4, Trst, vsak delavnik dopoldne.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Ivan Cankar

ZA NARODOV BLAGOR

komedija v 4 dejanjih

V soboto, 12. t.m. ob 20.30 - Abonma red B

v nedeljo, 13. t.m. ob 16 uri - Abonma red C - nedeljski popoldanski

v sredo, 16.t.m. ob 20.30 - Abonma red D - mla-dinski v sredo

v četrtek, 17. t.m. ob 20.30 - Abonma red E - mla-dinski v četrtek.

Kulturna srečanja Alpe-Jadran

Od prvega do 12. oktobra traja v Furla-niji - Julijski krajini 3. kulturno srečanje Al-naši deželi, predstavlja pa najvažnejši in pe - Jadran. Prireditvev tokrat prvič go-stuje v naši deželi, predstavlja pa naj-pomembnejši moment v kulturnih izme-njavah, ki so v teku med Koroško, Sloveni-jo in Furlanijo - Julijsko krajino. Program predvideva nastop gledaliških ansamblov Mestnega gledališča iz Celovca, Ljudskega gledališča iz Celja, Italijanske drame z Re-ke, Stalnega gledališča Furlanije - Julijske krajine in Slovenskega gledališča iz Trsta.

Nadalje bodo nastopili glasbeni ansambli Madrigal-Chor in Kammer-Orkester iz Ce-lovca, znani mladinski zbor z Dunaja, orke-ster in zbor ljubljanske Opere ter orkester in zbor tržaškega gledališča Verdi.

Za soboto 12. oktobra je v Vidmu napo-vedano posvetovanje strokovnjakov in gleda-liških kritikov na temo »Gledališče v Avstri-ji, Sloveniji in Italiji od leta 1945 do danes«. Uvodni govor bo imel deželni odbornik Dal-Mas. Ob isti priložnosti bodo tudi pripravili razstavo dejavnosti stalnih gledališč treh de-žel.

Trgovska šola v nevarnosti

Vsa naša javnost je bila razburjena, ko je prosvetno ministrstvo izdalo odlok o ukinitvi petega razreda te šole. S protesti so nastopili tudi naše organizacije in izvoljeni ljudski zastopniki. Vse to je toliko zaleгло, da je prosvetno ministrstvo poslalo novemu ravnatelju prof. Albinu Sirku brzojavko z obvestilom, da je odobren peti razred te šole.

Ni pa še gotovo, kako bo s četrtnim razredom v katerega je bil vpisan v začetku šolskega leta samo en dijak, naknadno pa so se vpisali še trije.

Sovodnje

ŠPORTNI PRAZNIK

V nedeljo se je pri nas zaključila velika in dobro pripravljena prireditev ob petdeseti obletnici ustanovitve prvih športnih društev.

Kljub slabemu vremenu so štiri štafete mladih športnikov in športnic v teku prinesle športne palice iz štirih smeri primorske dežele v Sovodnje. Izročile so jih domačim športnikom pred posebnim spomenikom pred Kulturnim domom.

Športni spomenik je delo goriškega arhitekta Jožeta Ceja.

Po nastopu pevskega zbora sta govorila domači župan Češcut in predsednik Združenja slovenskih športnih društev Dino Roner. Nastopile so tudi folklorne skupine iz Gorice in Sovodenj, kotalkarji z Opčin in drugi.

Športne svečanosti se je udeležila velika množica gostov in domačinov.

Navzoči so bili tudi razni župani, zastopnik goriške občine Moise ter občinski in pokrajinski svetovalci.

KONCERT

V nedeljo 13. oktobra bo v dvorani Katoliškega doma ob 18.30 uri nastopil koroški pevski zbor Jakob Petelin Gallus. V zboru, ki ga vodi dirigent Kovačič, sodelujejo pevci in pevke iz Roža, Zile in Podjune.

Zbor je priredil v avgustu in septembru uspešno turnejo po Severni Ameriki in Kanadi.

Na nedeljskem pevskega koncertu, pod pokroviteljstvom Katoliške prosvetne zveze v Gorici, bodo koroški pevci predvajali izbran spored narodnih in umetnih pesmi.

Pričakujemo, da se bo v najkrajšem času uredilo tudi vprašanje tega razreda in da se bo takoj začel tudi v njem pouk.

Zadnji čas je, da se konča tudi pri višjih oblasteh žongliranje s številom vpisanih dijakov in da se omogoči tudi naši trgovski šoli prost razmah pod novim vodstvom.

—o—

SKRBI PRED ZAČETKOM SVETEGA LETA

Čez manj kot tri mesece se bo uradno začelo sveto leto, to pa povzroča skrbi rimski občini. Pričakujejo namreč velikansko število romarjev z vsega sveta, posebno spomladi in poleti, za kar pa rimsko mesto ni dovolj pripravljeno. Predvsem se boje, da bo zmanjkovalo vode, katere je v toplih mesecih v Rimu že premalo. Gre pa tudi za probleme okolja (okuženja zraka zaradi mnogih avtobusov itd.). Tudi hotelske zmogljivosti so baje premajhne za milijone romarjev, ki se obetajo.

Vse to bo držalo, toda čudno je, da si nihče ne dela skrbi zaradi okužbe okolja in hotelskih zmogljivosti spričo desetin milijonov turistov, ki vsako poletje navalijo na Italijo.

INTERPOL IN TERORIZEM

Terorizem kot sredstvo v službi politike in kot izsiljevalno sredstvo postaja vedno hujša šiba današnjega sveta. Kljub temu je boj proti njemu po krivdi vlad mlahav in neučinkovit. Znano je, da ostanejo teroristi v veliki večini primerov nekažnovani ali pa so iz političnega oportunizma hitro pomiloščeni, tudi če so pomorili na desetine ljudi. V mesecu oktobru bo na sedežu Interpola v pariškem predmestju Saint Cloud posvetovanje strokovnjakov, kako se boriti proti zračnemu gusarstvu in ugrabitljem talcev. Interpol zdaj sploh ne more sodelovati pri pobijanju takega terorizma, ker se smatrajo taka kriminalna dejanja za politična ali verska (!), kar pa je žalitev za prave politične preganjance in begunce.

S TRŽAŠKEGA

GLASBENA MATICA - TRST

KONCERTNA SEZONA

Abonma 1974-75	Kulturni dom v Trstu
25.10.1974	Orkester Glasbene matice Dirigent: Oskar Kjuder Solist: Branimir Slokar - pozavna
10.11.1974	Simfonični orkester in zbor RTV Zagreb Dirigent: Igor Kuljerić Solisti: Mira Kirinčić - sopran Mitja Gregorač - tenor Ljerka Pleslić - Bjelinski - klavir
28.11.1974	Vladimir Krpan - klavirski recital
12.12.1974	Simfonični orkester RTV Ljubljana Dirigent: Marko Munih Solist: Jože Falout - rog
17.1.1975	Tržaška komorna skupina
25.2.1975	Ansambel »Slavko Osterc« iz Ljubljane Dirigent: Ivo Petrič
10.3.1975	Orkester Glasbene matice Solist: Žarko Hrvatić - violina
4.4.1975	Tenorist Anton Dermota recital slovenskih samospevov pri klavirju Hilda Dermota
18.4.1975	Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane Dirigent: Merko Munih

CENE ABONMAJEV:

Parter redni	L. 9.000	Balkon redni	L. 7.000
Parter znižani	L. 7.000	Balkon znižani	L. 5.000
Mladinski in invalidski	L. 2.000		

Vpis abonmajev od 10. oktobra dalje v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 - tel. 418.605) in od 17. oktobra dalje tudi v Tržaški knjigarni (Ul. sv. Frančiška 20 - tel. 61.792) od 15.30 do 19. ure.

Prosimo lanske abonente, da potrdijo abonma do 17. oktobra 1974.

Spomenik Andreju Gaberščku

Delavni Klub starih goriških študentov bo odkril v nedeljo 13. oktobra ob 10.30 uri v Erjavčevem drevoredu v Novi Gorici doprni kip goriškemu javnemu delavcu založniku in politiku Andreju Gaberščku.

Po zaslugi odbora omenjenega kluba in njegovega predsednika Gorkiča se v aleji naših nekdanih javnih delavcev in kultur-

nih ustvarjalcev nadaljuje vrsta spominskih doprskih kipov.

V nedeljo bo odkrit na spominski proslavi doprni kip Andreja Gaberščka, neustranjenega boritelja za narodne pravice goriških Slovencev že v dveh desetletjih pred prvo svetovno vojno.

Pri svečanostih bodo poleg priložnostnega govornika sodelovali tudi pevski zbori in recitatorji. Akt odkritja pa bo izvršil najstarejši slovenski meščan iz Stare Gorice dimnikarski mojster g. Sirk, ki je bil eden izmed prvih članov Gaberščkovih narodnih društev v Gorici.

Doprni kip je izklesal kipar Boris Kalin in bo stal na kamenitem podstavku blizu kipov Gregorčiča, Erjavca in Lavriča. V isti vrsti ima klub tudi namen postaviti še kipe drugim nekdanim goriškim možem, Henriku Tumi, dr. Antonu Gregorčiču in še nekaterim.

Za Gaberščkov kip in proslavo je prevzelo pokroviteljstvo založniško podjetje »Soča« iz Šempetra pri Novi Gorici.

Klub starih goriških študentov vabi rojake z obeh strani goriške meje, da se svečanosti v velikem številu udeležijo in se oddolžijo spominu in delu mož, ki so postavljali temelje naši narodni skupnosti.

Otroci v novi šoli

Že več let pričakovano novo poslopje za našo osnovno šolo bo še te dni sprejelo naše otroke pod svoj krov. Manjkajo še nekatere malenkosti, da bo vse v redu.

Občinarji so hvaležni prizadevnim občinskim upravi in županu, ki so vse storili, da si se pouk v novem šolskem poslopiju kmalu redno začel. Hvalo je treba izreči tudi dobroskopskemu didaktičnemu ravnateljstvu, ki je moralo tudi v tej zadevi premagati kako težavo.

Zdaj pa gre tudi za poimenovanje nove šole. Po vsej naši soseski in med starši se razpravlja, po katerem našem možu naj bi sovojenjska šola svoje ime.

Kolikor se je moglo dozdej ugotoviti, se največkrat sliši, da bi se imenovala po domačinu, dolgoletnemu župniku, pisatelju in pesniku Butkoviču, znanem v primorskem kulturnem življenju z imenom Domen - Otiljev. Kot javni delavec na Primorskem se je začel udeleževati že brž po prvi svetovni vojni. S svojim ljudstvom je vztrajal v najhujših črnih časih.

Zato zasluži, da se mu farani in občani vsaj z napisom na šoli oddolžijo za njegovo delo in žrtve.

Seveda, za dokončno poimenovanje je treba soglasje, potem pa so na vrsti razne vloge na pristojna mesta. Toda vse to se ob dobri volji vseh more kmalu urediti.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Je bila ketlaška kultura slovenska ali »slovanska«

Pretekle dni je bilo v Kopru mednarodno arheološko zborovanje, ki so se ga udeležili arheologi iz držav, do koder je segala nekdanja ketlaška t.j. karantanska kultura ali njeni vplivi. Sovpadala je namreč z ozemljem nekdanje Karantanije, prve slovenske države. Poleg slovenskih arheologov so se takó udeležili zborovanja tudi avstrijski, italijanski, nemški in sicer iz obeh Nemčij, češki, slovaški, hrvaški in poljski.

V naznanilih je bilo rečeno, da »bodo arheologi v štirih dneh svojega zasedanja obravnavali materialno kulturo staroslovanskega obdobja na slovenskih tleh in v sosednjih deželah«. Tematika je razdeljena na tri glavna področja: karantansko-ketlaški kulturni krog kot celota, pojavnost te kulture znotraj meja Slovenije in kulturna manifestacija Slovanov v Istri in v Slovenskem Primorju. V enem izmed časniških naznanil je nadalje rečeno: »Gre za razvoj slovanskih kultur v obdobju zgodnjega srednjega veka, za prispevek k poznavanju zgodovinske resnice o nas samih«.

Iz teh in takih poročil v časnikih je jasno razvidno, da si njihovi avtorji niso povsem na jasnem o tem, kateri narod je bil nosilec ketlaške kulture, oziroma da istovetijo Slovence, Karantance in Slované. Tu je treba takoj pibiti, da je beseda Slovan moderen izraz, star komaj kakih 200 let, medtem ko je prej obstajala v istem oziroma podobnem pomenu samo beseda Sloven. Nastanek te besede pa vzbuja v krogih jezikoslovcev in zgodovinarjev še vedno velike diskusije. Nekateri vztrajajo pri razlagi, da prihaja iz praindoevropskega korena *hleu*, kar da je pomenilo nekaj, kar teče. Potemtakem naj bi se bili izoblikovali Sloveni kot etnija nekje ob neki tekoči vodi, in pristaši te teorije menijo, da je bil to Dnjepr v Ukrajini. Druga, nova teorija trdi, da so nastali narodi slovanske jezikovne skupine iz ljudstev, ki so že v starem veku bivala v vzhodni oziroma srednji Evropi in so se tam delno pomešala med seboj, pri čemer je nastala tudi nova jezikovna veja indoevropskega izvora. Nemogoče si je namreč misliti, da bi bili tisti narodi, ki so bili številni in močni, kar naenkrat popolnoma izginili, da bi napravili prostor Slovenom oziroma Slovanom. Tako so nastali slovanski narodi iz Gotov, Vandalov, Herulov, Sarmatov, Skitov in Baltov, morda tudi Dačanov in iz teh jezikov so nastali tudi današnji slovanski jeziki. Vsako teh nekdanjih ljudstev in vsak teh nekdanjih jezikov pa je pustil močnejšo sled v katerem od slovanskih jezikov in je pomenil jedro okrog katerega je nastal tisti današnji narod.

Ti dve teoriji se tareta tudi v gledanju na ketlaški kulturni krog. Po prvi, panslavistični, starejši teoriji je baje predstavljala ketlaška kultura in njeni nosilci so bili »Slovani«, ker takrat baje Slovencev še ni bilo. Karantanija je bila po tej teoriji nekaka splošno-slovanska, ne pa že slovenska država. Slovenski narod je nastal po tej teoriji šele po letu 1000 po Kr., ko se je izoblikoval slovenski jezik, kajti po tej teoriji je narodnost samo jezikovni pojem, ne ka kulturni, sociološki in politični. Po drugi, novi teoriji pa so bili Slovenci že v karantanski dobi či-

sto samosvoje ljudstvo in njihov vandalski izvor je bil takrat le splošno znan, kar dokazujejo zgodovinski viri, ki istovetijo pojme Vandal, Vend in in Karantanec. Narodno ime Vend je namreč samo prvotna oblika imena Vandal, kar je rimska oblika. Rimljani so pisali namesto Vendi Vandali ali Venedi. Nemci so napravili iz tega Vinedi ali Windische. Latinski in nemški viri iz časa Karantanije dosledno vidijo v Karantancih poseben narod in ga nikakor ne zamenjavajo z drugimi slovanskimi narodi.

Tako je tudi ketlaška kultura po tej drugi teoriji slovensko-karantanska, ne pa splošno slovanska. Njene ostanke je najti samo tam, kjer so nekdanj bivali Slovenci oziroma Vandali, poleg Karantanije še na Moravskem, Slovaškem, južnem Češkem, v Šleziji in na mejnih področjih Bavarske oziroma severozahodne Avstrije. Vandalski oziroma nordijski izvor te kulture dokazuje tudi izrazoslovje za materialno kulturo v slovenskem jeziku, ki je skoro stooostotno sorodno skandinavskemu, od pluga do kozolca do imen za žita in druge pridelke. Isto velja za izraze za hišo in njene dele ter opremo, za domače in gozdne živali, mnoge ptice, žuželke, sorodstvo, pravne izraze in drugo. Tega ni mogoče zanikati. Tako je med drugim očitno, da

pride slovenska beseda kozolec iz švedske besede *höskulle*, ki tudi pomeni kozolec. Poleg tega dokazuje sorodnost med staroskandinavsko in slovensko kulturo še na stotine podrobnosti v mitologiji, pravni ureditvi, v priimkih, v imenu krajev in drugem.

Tako se da sklepati, da tudi ketlaška kultura ni nič drugega kot slovenska kultura, nadaljevanje vandalsko-skandinavske kulture iz prvih stoletij po Kristusu, obogatena z vplivi z rimsko-noriškega, frankovsko - bavarskega in morda tudi bizantinskega področja. f. j.

OKTOBRSKA ŠTEVILKA »OGNJIŠČA«

V Trst je prispela oktobrska številka mladinskega mesečnika »Ognjišče«, ki prinaša pismo dekleta »Kako naj povem (materi), da nočem biti pokvarjenka«, intervju s slovenskim duhovnikom iz Kanade Ivanom Plazarjem o »Slovenih v Kanadi«, črtico Sonje »Po sladoledu greva«, članek o svetem škofu Maksimilijanu Celjskem, ki je živel v 3. stoletju in po katerem nosi ime mnogo Slovencev, članek o Ksaverju Mešku za stoletnico njegovega rojstva, reportažo o tekaču Lucianu Sušanju, dolg in bogato ilustriran članek o numizmatiki (zbiranju kovancev, kar je pravilni slovenski izraz namesto srbohrvaškega novca), članek o Brezjah, dalje članek popevkarki Roberti Flack, pesmi Stefana Remica in drugih ter še marsikaj drugega. Krasne so ilustracije.

V Ljubljani je po kratki bolezni umrl znani filmski in gledališki režiser France Kosmač. Star je bil šele 52 let.

Nova pesniška zbirka Irene Žerjal

Pravkar je bila dotiskana v tiskarni Graphart v Trstu nova pesniška zbirka Irene Žerjal, ki ima naslov »Klišarna utopičnih idej«. Lepo opremljena, čedna knjižica vsebuje 24 pesmi, razdeljene v tri cikle: »Majnica«, »Lastovke nad letališči« in »Klišarna utopičnih idej«. Naj še pripomnimo, da je izšla zbirka v samozaložbi. Pesnici je treba čestitati, da je pokazala tak pogum in se olločila za samozaložbo, hkrati pa je treba obžalovati, da morajo taki kvalitetni avtorji izdajati svoje knjige v samozaložbi, kar pomeni zanje seveda hudo finančno breme, posebno danes glede na zelo zvišane cene papirja in tiskarskega dela. To dokazuje, da glede založništva pri Slovencih vendarle ni tako dobro, kot si včasih domišljamo in se tudi na glas hvalimo. Irena Žerjal bi zaslužila, da bi njeno zbirko, ki — kot znano — ni prva, izdala kaka večja založba. Posebno, ker je zbirka res kvalitetna. Morda je bila glavna ovira v tem, da pesmi Žerjalove niso tiste vrste, ki uživa danes, kot kaže, pri bolj na grafične uganke in geometrijo kakor na resnične pesmi. Pesmi Irene Žerjal odgovarjajo klasičnemu pojmovanju lirike, namreč da izraža čustva in meditacije. Zato pa se takoj prikupijo vsakomur, ki ima rad prave pesmi, in mu sežejo do srca.

V ciklusu »Majnica« je zbrala šop pesmi, v katerih je vtakala doživljanje in miselne predstave modernega človeka v dragocen in pester okvir starih ljudskih šeg in noš. Boljše kot vsakršna recenzija nam pokaže besedno bogastvo, v katero je vpletla kot žlahtne stare prvine narčne besede, živo pesniško domišljijo in lepoto teh pesmi ena izmed njih, »Majnica«, po kateri nosi naslov ves ciklus.

MAJNICA

Mlini so mleli zapovrstjo
v plenirjih so se bleščale potice
zdaj oljke razpenjajo svoje pahljače
prekašajo trenutke.
Otroci ščebetajo v soncu
tisoč vprašanj je pred mano.
Odgovarjam za vse življenje
za oljke in torklje.
Koromačnik, jamo z golobi
za zvezdo na beli piramidi
in za mlaj, ki se dvigne nad vas spomladi.
Pohitite, otroci, ko pred vami pade
ko ga snamejo, so najboljši rožiči!
Za pomaranče skrbijo deklič.
Gmajne in pašni.
zidovi v stopničasti rapsodiji.
Mlaj pluje visoko nad nami
prastar je in nov slavolok pomladi.

Morda še lepša je v tem ciklusu pesem »Kaluže v dolini Glinščice«. Ciklus »Lastovke nad letališči« vsebuje ljubezenske in doživljajske pesmi. Ljubezenske so med najnežnejšimi, kar jih je ustvarila slovenska lirika v novešem času in v doživljajskih pesmih prihajata do izraza domiselnost in bogata fantazija. Le jezikovno bi si želeli tu pa tam večjo izpoljenost in eleganco, čeprav je na splošno pesniški jezik Žerjalove boljši kot pri veliki večini današnjih mlajših pesnikov. Zadnji ciklus »Klišarna utopičnih idej« vsebuje bolj meditativne, razmišljajoče pesmi, v katerih odmeva dogajanje v svetu in v domovini, od »razvrednotenih besed pojmov svobodin«, kot pravi pesnica, do džungelskih popevk Jimmija Hendrixa. Če bi hoteli z eno besedo označiti pesmi Irene Žerjal, bi dejali »iskrenost«.

Mednarodni politični pregled

Izraelski ministrski predsednik Rabin je dal izjavo o mejah, ki je vzbudila znatno pozornost v svetu. Dejal je, da je Izrael pripravljen vrniti Egiptu večino Sinajskega polotoka ter Jordaniji tako imenovano Cisjordanijo, to je Judejo in Samarijo, če bosta podpisala globalno mirovno pogodbo brez pogojev. Prvi korak na poti do miru — je dodal Rabin — je proglasitev konca vojne stanja. Glede palestinskega vprašanja je ministrski predsednik izrekel mnenje, da ustanovitev ločene palestinske države še ne pomeni rešitev zadeve. Edini način za doseg miru med Izraelom in Jordanijo ter za rešitev palestinskega vprašanja je vključitev palestinske zadeve v globalna pogajanja med Izraelom in Jordanijo.

Po drugi strani je Rabin opozoril, da se Izrael ne more vrniti popolnoma nazaj na meje, katere je imel pred šestdesetletno vojno leta 1967. Zahteval je tudi prenehanje arabskih terorističnih napadov, ker bo v nasprotnem primeru izraelsko letalstvo dalje bombardiralo gverilska oporišča. Svarilo je nadalje izrekel Siriji, ker je sirski obrambni minister dejal, da ima Sirija orožja, s katerimi lahko zadene kateri koli kraj v judovski državi.

Iz tega se vidi, kako se na Bližnjem vzhodu mirovne izjave menjavajo z vojnimi nastopi. Ameriški zunanji minister Kissinger je imel pri Združenih narodih ločene posvete z zunanjimi ministri Izraela, Egipta in Jordanije. V zvezi s palestinskimi gverilci se je razširila še govorica, da je njihovo vodstvo sklenilo s 1. januarjem prihodnjega leta ustanoviti vlado v begunstvu.

Arabci dalje uporabljajo petrolej za politično izsiljevanje, kar nima ničesar opraviti z utemeljevanjem o prenizki ceni petroleja v preteklosti. Če se bo Izrael umaknil iz vseh arabskih ozemelj zasedenih v vojni leta 1967, bo Saudska Arabija prepričala vse petrolejske države, tudi nearabske, da močno znižajo ceno petroleja. Tako je izjavil minister Saudske Arabije Jamani še včeraj. Prvi so se seveda uprli temu baranta-

nju Izraelci, ki pravijo, da se bodo raje borili še v eni vojni, kot da bi se pogajali na podlagi takšnega izsiljevanja. Jamani je s svojo izjavo v Washingtonu zapletel v politično izsiljevanje tudi Iran in Venezuelo, ki sta članici Svetovne organizacije petrolejskih držav, ne pa Arabske zveze.

V šestih mesecih — je prerokoval Jamani — bo izbruhnila na Bližnjem vzhodu nova vojna ter bo spet uvedena petrolejska zapora. Jamani je zaključil, da morajo Združene države prisiliti Izrael k umiku, če nočejo omenjenih posledic.

Razvoj na Portugalskem vzbuja določeno zaskrbljenost ter politični komentatorji spominjajo na izjave, katere je dal ob odstopu predsednik republike Spínola. Ta je veljal za zmernega elementa, čeprav je vodil 25. aprila državni udar proti Caetanovemu salazarijskemu režimu. Po državnem udaru je bil jeziček na tehtnici med desnico in levico, a je postajal njegov položaj ve-

dno bolj nevzdržen. Vojaški odbor za narodno rešitev, ki ima oblast v državi, je Spínolo zamenjal z generalom Gomesom, ki je usmerjen bolj na levo. Spínolov poslovljni govor Portugalcem mnogi tolmačijo kot opozorilo, da utegnejo v primeru nadaljnje usmerjanja vojaških krogov na levo zmagati komunisti na volitvah v ustavodajno skupščino, ki so predvidene za marec.

Ali bo torej prišlo na Portugalskem do stabilnosti in demokracije? Spínola v poslovljnem govoru pravi: »Ne morem več ostati v najvišjem položaju v državi v sedanjem ozračju anarhije, v katerem slehernik vsiljuje svoj zakon ter sta kriza in kaos neizogibna. Odpovedujem se mestu predsednika republike ker sem ugotovil, da je absolutno nemogoče v takšnem ozračju ustvariti pravo demokracijo.

»Nočem izdati ljudstva — je dodal Spínola — za katero se pod zastavo lažne svobode pripravljajo nove oblike totalitarizma in suženjstva. Nismo na poti k novi državi, katero želijo Portugalci. Ustvarjanje demokracije ni možno ob sistematičnih napadih

(Dalje na 8. strani)

Sodobno kmetijstvo

Predelava grozdja

Pravilna predelava grozdja je odločilnega pomena za poznejši pridelek. Jagode ne smejo biti po možnosti ranjene, tako da prične vrenje grozdnega soka in s tem kvarjenje pridelka (oksidacijske kvasnice iz jagodnih kožic še preden pride grozdje v klet. Paziti je treba, da se grozdi ne poškodujejo bodisi med trgatvijo bodisi med prevozom v klet. Nadalje je treba preprečiti, da ne pride pri predelavi grozdja do izločenja vseh tistih sestavin iz grozdja, ki bi lahko poslabšale biokemične ali organoleptične lastnosti vina (npr. taninske snovi itd.). To je posebej potrebno pri predelavi belega grozdja, kjer ni zaželen, imeti dosti taninske snovi (v črnem že). V grozdju so namreč zastopane taninske snovi s prijetnim in take z grenkim okusom. Nekatere povzročajo, da vino veže. Te snovi se nahajajo v različnih delih grozda, v jagodnih kožicah, pecljih in pecljih. Najslabše snovi so v pecljih.

Robkanje

Prav prevelik delež neprijetnih taninskih snovi v vinu zmanjšuje v največji meri kakovost naših vin in zato je treba prenehati s prakso puščanja celih grozdov na tropinah. Odstranitev jagod od pecljev ali hlastin, imenujemo robkanje, ki ga izvedemo z robkalnimi stroji. Na roke izvedemo robkanje pri črnem grozdju in sicer uporabljamo pri tem nalašč za to prirejene mreže, ki pa ne smejo biti kositrne in tudi ne železne ali cinkaste, ampak bakrene ali pa iz motvoza.

Vrenje na tropinah ali burno vrenje pri belem grozdju

Jagode pri robkanju stisnemo, da most in jagode, to je drozga, lahko prevre. Zdrozga grozdje damo v vrelo kad. Kvasnice razkrajajo stene jagod in omogočajo izluženje barvnih snovi. Nastajajoči alkohol izluži barvo, ki je v jagodnih kožicah. Sočasno z barvili prihajajo iz kožice v sok tudi aromatične in taninske snovi. Za boljše izlo-

čanje teh snovi je potrebno trop stalno mešati in potapljati v most (sicer postanejo tropine nakisane).

Potrošniki imajo v naših krajih radi vino temnejše barve. Z robkanim grozdem si tako daljše vrenje na tropinah mirno dovolimo. V toplem vremenu zadostujejo trije dnevi, navadno traja tako vretje štiri dni, v hladnejšem vremenu do pet dni. Ko se napravi v kadi trop (klobuk), odtočimo most skozi filter (loro) in ga damo v sode, kjer se vrenje nadaljuje (tiho vrenje). Tropine, ki so ostale, prešamo in most, ki ga tako dobimo, dodamo prejšnjemu. Most iz drugega stiskanja pa uporabimo pri vrenju mosta iz poškodovanega in gnilega grozdja, ki ga predelamo posebej. Če tega ne utegnemo ali nočemo delati, potem je priporočljivo, da poškodovano grozdje takoj stisnemo in odstranimo tropine.

Priprava črnega vina

Vrenje na tropinah traja pri črnih sortah nekoliko dlje kot pri belih (po možnosti izvedemo robkanje ročno, z bakrenim sitom, kot prej omenjeno). Pri črnem vinu je količina taninskih ali čreslovinskih snovi lahko večja kot pri belih, to je za njegov okus potrebno. Povrh je dolžina vrenja bistvenega pomena za doseg izrazitejših barve. Koliko časa naj traja vrenje, je težko reči, saj je to odvisno tudi od temperature v kleti in seveda od sorte (bolj ali manj trpko vino). Na splošno traja torej vrenje na tropinah pri črnem grozdju približno dva dni več kot pri belih. Tudi črno grozdje moramo robkati in v teku burnega vrenja moramo ravno tako kot pri belem trop na površini mešati z mostom. Po zadostnem vrenju v kadi most odtočimo v pripravljen sod, trop pa spravimo v stiskalnico, iztisnemo in ta prešnik dodamo ostalemu mostu, kjer naj privre do konca.

(prihodnjič: tiho vrenje)

PROMET V TRŽAŠKEM PRISTANU

Promet v tržaškem pristanu je v letošnjem avgustu dosegel tri milijone in 306 tisoč ton blaga. Raztovorjenih je bilo 3 milijone in 78 tisoč ton, natovorjenih pa 228 tisoč 592. Prirastek v primerjavi z julijem znaša 353 tisoč ton (12 odstotkov).

V prvih osmih mesecih letos je celotni pristaniški promet znašal 22 milijonov 623 tisoč ton blaga (20 milijonov 951 tisoč ton je bilo raztovora, milijon 672 tisoč pa natovorjenega blaga, za namene naftovoda so raztovorili več kot 17 milijonov ton nafte). V primerjavi s prvimi osmimi meseci 1973 je promet padel za 3 milijone in 39 tisoč ton ali za 11,8 odst. Padec je treba pripisati zmanjšanim pošiljkam nafte za naftovod in manjšemu prometu že rafiniranega petroleja v prosti coni.

—o—

Glasbena matica je priredila 2. t.m. tiskovno konferenco v Kulturnem domu. O njej bomo več poročali v prihodnji številki.

V tržaški umetniški galeriji Forum, Ul. Coroneo 1, je odprta od 14. t.m. Corneillova razstava.

V dvoboju za izzivalca svetovnega prvaka med Karpovom in Korčnojem vodi trenutno prvi z dvema točkama naskoka. Naslednja partija je druga zmaga 23-letnega Karpova.

KARPOV - KORČNOJ

Ruska obramba

1. e4 e5, 2. Sf3 Sf6, 3. Se5: d6.

Opomba, namenjena samo začetniku: če črni vzame tudi sam kmeta in igra 3. ... Se4, sledi 4. De2 in sedaj ni mogoče umakniti črnega skakača, ker bi (n.pr. po 4. ... Sf6) sledilo 5. Sc6+ in črni izgubi damo za skakača.

4. Sf3 Se4, 5. d4 d5, 6. Ld3 Le7, 7. 0-0 Sc6, 8. Tel Lg4.

Prepreči 9. Le4, ker sledi 9. ... de4, 10. Te4: f5 in 11. ... Sd4: 9. c3 f5, 10. Db3 0-0, 11. Sbd2 Kh8.

Tako se črni odpoveduje kmetu v upanju, da mu bo žrtev prinesla napad. Beli pa ne vzame kmeta takoj, pač pa šele po naslednji pripravljalni potezi.

12. h3 Lh5, 13. Db7: Tf6, 14. Db3 Tg6.

Ko bi ne bil beli igral h3 pred osvojitvijo kmeta, bi je tudi sedaj ne mogel več igrati. Črni sedaj grozi 15. ... Sd2, kar pa je lahko ubraniti.

15. Le2 Lh4.

Velemojstrska kritika je to zadnjo potezo črnega obsodila: napad, ki ga uvaja, ne zaleže za izgubljenega kmeta.

16. Tf1 Lf3, 17. Sf3: Lf2, 18. Tf2, Sf2, 19. Kf2: Dd6.

Dozdevno črni še napada, v resnici je že izgubljen! Naslednje poteze belega so vzor preciznosti.

20. Sg5 Tf8.

Grozilo je seveda 21. Sf7+, Na 20. ... Dh2 bi bil beli najbrž odgovoril z 21. Dd5 (grozi Sf7+ z zadušnim matom) h6, 22. Lh5. Na 20. ... Kg8 pa bi sledilo 21. Lf3.

21. Da3 Dd8.

Beli je črnega prisilil, da se odpove diagonalni d6-h2, kjer je še imel kakšen izgled, hkrati dopolnjuje svoj razvoj, ki je zaradi izgube tempov ob sprejetju žrtve kmeta in nadaljnje obrambe (brez škode) zaostal.

22. Lf4 h6, 23. Sf3 Te8, 24. Ld3 Te4, 25. g3 Tf6, 26. Dc5 g5, 27. Sg5: hg5, 28. Lg5: Tee6.

Grozila je brutalna poteza 29. Dc6. S pravčasno vrnitvijo materiala je beli odvzel črnemu napadu zadnjo ost.

29. Tel1 Dg 8, 30. Tg6, 31. Te6: in črni je presegel čas za razmišljanje.

Mednarodni politični pregled

(Nadaljevanje s 7. strani)

na temelje ustanov in struktur države, kar delajo politične skupine, katerih ideologija žali najbolj osnovne svoboščine ter očitno krši duha našega gibanja 25. aprila.

V Grčiji letos čakata volivce kar dva važna dogodka. politične volitve 17. novembra ter referendum o monarhiji pred koncem decembra.

Nekatere grške stranke, zlasti manjše, obtožujejo ministrskega predsednika Karamanlisa, da je razpisal volitve prezgodaj ter hoče napraviti nekak volilni državni udar. Zlasti pa so manjši nezadovoljni s tako imenovanim okrepljenim proporcionalnim sistemom, ki bo dal na volitvah prednost večjim strankam. Karamanlis odgovarja, da je ta sistem potreben za politično stabilnost v državi.

Vlada, ki bo izšla iz volitev, bo morala v 14 dneh določiti datum referenduma. Grki bodo odločili, ali naj ostane republika —

katero so uvedli polkovniki 2. junija 1973 — ali pa naj se z obnovitvijo monarhije vrne kralj Konstantin. Stranke sedanje sredinsko-levičarske večine so naklonjene ohranitvi republike.

V Veliki Britaniji bodo nove volitve že prihodnji teden. V volilni kampaniji se je pokazalo, da niti laburisti niti konservativci nimajo kakih posebnih formul za rešitev treh glavnih problemov, ki zdaj zanimajo Angleže. To so inflacija, odnosi z Evropsko gospodarsko skupnostjo in Severna Irska.

Komentatorji trdijo, da je volilni izid precej negotov. Laburisti imajo na svoji strani sindikate, s katerimi so sklenili tako imenovani socialni pakt, konservativci pa srednji sloj, ki velja za steber narodnega gospodarstva ter nasprotuje novim poddržavljanjem. Ostajajo še zlasti liberalci, ki v zadnjem času napredujejo ter zahtevajo odpravo sedanjega uninominalnega volilnega sistema.

Mednarodni denarni sklad, petrolej in posojila Italiji

(Nadaljevanje s 4. strani)

jila državam v razvoju naj bi dvignili na 7 milijard dolarjev, medtem ko bodo letos znašala 4 milijarde in pol. Svetovna banka naj bi do leta 1980 zbrala nadaljnjih 13 milijard. Od slednje vsote naj bi velik del denarja prispevale izvoznice petroleja. Te bodo namreč leta 1980 zaradi izvoza petroleja razpolagale z ogromno vsoto 624 milijard dolarjev.

Po drugi strani — je spomnil McNamara — se morajo tudi revne dežele bolj potruditi za izboljšanje svoje usode. Povečati morajo proizvodnjo žita in trošiti manj energije.

Izvoznice petroleja so Mednarodnemu denarnemu skladu doslej posodile 3,4 milijarde dolarjev za dobo sedmih let. Obresti bodo 7-odstotne. Mednarodni denarni sklad bo s tem denarjem podprl države, katere je najbolj prizadela podražitev petroleja. Med temi državami je tudi Italija.

Glede Italije, kjer je prišlo do vladne krize, tudi po polemiki o domnevnih pogojih za ameriška posojila je pomočnik ameriškega zakladnega ministra Bennet izjavil, da so gola pravljica govornice, da bodo Združene države dale Italiji posojilo 15 milijard dolarjev ali 10 tisoč milijard lir. Ameriška vlada

po Bennetovih besedah ne more dati posojil Italiji brez odobritve kongresa. Poleg tega mora predsednik Ford pred katerim koli novim posojilom Evropi, včevši Italiji, odobriti protinflacijski program. Ta pojasnila kažejo na brezpredmetnost polemike, katero so določeni politični krogi sprožili proti Rumorjevi vladi.

Poročajo tudi o sestanku med guvernerjem Banke Italije Carlijem in predsednikom Kreditnega zavoda »Chase Manhattan Bank« Davidom Rockefellerjem. Slednji je baje Carliju izjavil, da so dosedanji krediti Italiji zadostni za odpravo primanjkljaja v njeni plačilni bilanci, v kolikor se ne tiče uvoza petroleja. Samo uvoz petroleja bi morali kriti z izrednimi sredstvi.

Podobno je ravnatelj Mednarodne banke Amerike Schweitzer, katera ima sedež v Parizu, baje opozoril, da ameriške zasebne banke ne bodo več dajale posojil Italiji, Veliki Britaniji in Franciji. Italija je baje že dobila od raznih ameriških bank od 3 do 4 milijarde dolarjev, Velika Britanija pa od 4 do 5 milijard.

Zakladni minister Colombo je dal zelo jasno opozorilo o resnosti gospodarskega položaja v Italiji, katerega je treba naglo rešiti. Vladna kriza seveda ni prispevek v tej smeri. Čas, ki ga imamo na razpolago za rešitev gospodarske krize — je rekel Colombo — je zelo kratek. Naše valutne rezerve bodo zadoščale za zelo maloštevilne mesce, če bo ostal primanjkljaj plačilne bilance nespremenjen ter ne bodo dobili novih kreditov v tujini. V tem primeru je treba jasno povedati — je poudaril Colombo — da ne bomo imeli denarja za plačevanje katerega koli uvoza. Z drugimi besedami rečeno, bomo morali zapreti naše meje.

V Trst je prispela 8. številka mesečnika »Naša luč«, ki ga izdaja celovška Družba sv. Mohorja za slovenske izseljence.

V občinski umetnostni galeriji razstavlja od 7. do 15. t.m. slikar Gigi Di Luca iz S. Giorgia di Nogaro.

pohištvo

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo **NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM** v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z **na ne TOVARNE MEBLO** (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.

KOZMAN